

Udržitelná města a obce

Papírové město – Město, ve kterém chci žít

Verze pro práci se skupinami, v nichž jsou zastoupeni žáci s odlišným mateřským jazykem

Anotace

Tato vyučovací jednotka je primárně určena pro práci v hodinách zeměpisu, přičemž obsahuje opory, které jsou určené pro práci s žáky s odlišným mateřským jazykem (dále jen OMJ). Žáci pracují s videem Papírové město – Město, ve kterém chci žít a pomáhají hrdinům příběhu splnit první misi – zlepšit podmínky v centru imaginárního města tak, aby se tu zdejší obyvatelům lépe žilo. V hlavní části lekce vypracovávají plán záchrany centra města. Při vypracování plánu žákům slouží jako opora prezentace, která obsahuje fotografie z různých měst.

90 min

8. a 9.
ročník

Video

Vzdělávací oblast a vyučovací předmět: Člověk a příroda – Zeměpis, Člověk a společnost – Výchova k občanství

Průřezové téma: Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Očekávané výstupy:

Z-9-4-02 Žák posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.

Z-9-5-03 Žák uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.

VO-9-1-05 Žák objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.

Klíčové kompetence:

Kompetence komunikativní

Kompetence sociální a personální

Cíle vyučovací jednotky:

Žák vyhledává, vybírá a hodnotí relevantní informace vzhledem k danému účelu.

Žák vytváří plán, který vede ke zlepšení podmínek v centru města.

Žák posoudí a zdůvodní, jaké podmínky by měly panovat v městech, aby města splňovala podmínky udržitelnosti.

Pomůcky:

Prezentace Udržitelná města

Obrázek k evokaci (centrum města)

Nedokončené výroky pro žáky s OMJ (podklad k diskusi)

Pracovní list

Vennův diagram (srovnání našeho plánu s plánem Petra a Petry)

Doplňující a pomocné materiály:

Často kladené otázky

Odpovědi na články k lekci

Předučení pro OMJ

Předučení pro OMJ – Řešení

Příklad možného řešení – Plán pro splnění mise č. 1

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Digitální vzdělávací zdroj pro výuku zeměpisu,
RČ: CZ.02.3.68/0.0/0.0/18_067/0012346

POPIS VYUČOVACÍ JEDNOTKY

0 Opora poskytovaná žákům s OMJ před vyučovací jednotkou

Žákům poskytneme možnost předučení slov a výrazů, které jsou klíčové a které by jim mohly dělat problémy. Pro tento účel byla vytvořena sada interaktivních cvičení, které si žáci mohou udělat doma, v hodinách ČJ či s asistentem. Interaktivní cvičení naleznete na webu *Zeměksvět* pod prvním modulem v lekci pro OMJ. Na tomto místě rovněž naleznete tyto aktivity ve formátu vhodném k vytištění.

Doporučujeme procházet cvičení v níže uvedeném pořadí:

Spoj obrázek se slovem

Přiřaď slova k správnému slovu, slovům či výrazu

Spoj slovo se slovem opačného významu

Co znamenají tyto věty (výrazy)?

Spoj začátek věty se správným koncem – doplňovačka textu do vět

1 Evokace: Vstup dovnitř

🕒 5 min

Ukážeme žákům obrázek z filmu, ve kterém se sourozenci ocitnou v centru města. Pobídeme žáky, aby si představili, že se najednou ocitli v tomto místě: *Toto je ukázka z videa, na které se teď společně podíváme. Představte si, že byste se ocitli na takovém místě. Jak byste se asi cítili? Pokud byste se necítili dobře, pomohlo by vám na tom místě něco změnit? Pokud ano, co by to bylo?*

Opora pro žáky s OMJ:

Jako opora zde slouží obrázek, který učitel umožňuje spojovat slovní popis s vizuálním zachycením popisovaného.

Učitel (asistent) ukazuje a ptá se:

Co je tohle?

Co vidíš na obrázku?

Jaké to tam je?

Chtěl/a bys tam bydlet?

Je tam smrad? Je tam hluk, nebo klid?

2 Které řešení zvolíme?

🕒 20 min

(práce s první částí videa a rychlé rozhodování)

Pustíme žákům film do 4. minuty (do části, v níž se hrdinové rozhodují, zda zvolí řešení A, B či C).

Opora pro žáky s OMJ:

Ověření porozumění – Učitel či asistent se ptá:

Co vadí mamince? Co chce maminka?

Chce maminka zakázat vjezd aut do města?

Co vadí pánovi s postižením? Co chce pán s postižením?

Chce pán s postižením zakázat vjezd aut do města?

Můžeme se vrátit k úkolu, který žáci dělali v rámci předučení – ověříme tak, že žáci rozumí zadání úkolu. Ptáme se, co znamenají dané výrazy (dáme žákům na výběr).

Zjistit více informací

A. Najít nové informace

B. Zapomenout informace

C. Vybrat některé informace

Vyhovět někomu

A. Souhlasit s někým

B. Splnit někomu jeho přání

C. Nesouhlasit s někým

- Žáci se rozhodují pro řešení A, B či C pomocí metody **přemýšlej – prodiskutuj – sdílej**: Žáci nejdříve chvíli sami přemýšlejí. Poté ve dvojicích prodiskutují, které řešení je podle nich nejvíce vhodné. Sdílení provedeme pomocí rychlého hlasování, které můžeme udělat např. tak, že každá z dvojic dá nad hlavu papír, na němž bude napsané, pro kterou možnost se rozhodla. Zástupců jednotlivých odpovědí se zeptáme, proč takto hlasovali.

Opora pro žáky s OMJ:

Žáci s OMJ dostanou materiál (Opora pro OMJ – Nedokončené výroky, které jim poslouží jako opora k tomu, aby se mohli zapojit do diskuze.

- Pokud žáci hlasovali pro možnost A (vyhovím mamince) či pro možnost B (vyhovím pánovi s postižením), podíváme se, co se stane, pokud bychom zvolili tuto možnost.

Opora pro žáky s OMJ:

Poté, co pustíme danou možnost, učitel či asistent ověří porozumění žáků s OMJ otázkami:

Kdo je teď spokojený? Kdo je teď rád? Proč?

Kdo není spokojený?

- Na všechny důsledky se podíváme i v případě, že všichni žáci hlasovali pro správnou možnost C. Necháme žáky předvídat, co se asi stane, pokud bychom zvolili možnost A. Potom se podíváme na důsledek této volby, čímž žáci budou moci porovnat své předpovědi s realitou. To samé opakujeme pro volbu B.

3

Splnění mise č. 1: Vypracování plánu záchranu centra města

 35 min

Tuto část realizujeme poté, co se rozhodneme pro řešení C (důsledek volby C žákům pouštíme až v bodě 5). Žáci mají za úkol ve skupině vypracovat plán záchranu města.

Práce s prezentací

Promítneme žákům prezentaci, která ukazuje příklady dobré praxe z různých měst. U každého obrázku jsou otázky k zamyšlení. Žáci odpovědi promyslí a prodiskutují (buď ve dvojicích, nebo v menších skupinkách). Poté odpovědi sdílí se zbytkem třídy. Společně odpovědi doplňujeme a rozvíjíme. Učitel podněcuje diskusi pomocí otevřených otázek. Žáci si zároveň během prezentace píší poznámky (zaznamenávají si důležité informace).

Opora pro žáky s OMJ:

Prezentace je založená na práci s fotkami. Poskytuje tedy možnost vizuální opory. Asistent či učitel ukazuje na obrázcích a klade otázky. V případě, že žák nerozumí otázce, nejdříve sami popisujeme a pak se dále ptáme.

Zjednodušené otázky pro žáky s OMJ:

1. fotka: Kodaň

Co vidíte na obrázku A? Co na obrázku B?

Kde je více aut?

Kde je více lidí?

Kde jsou lidé více spokojeni?

Kde je zakázaný vjezd aut do města?

2. fotka: Haag

Co vidíte na obrázku?

Co dělají lidé na obrázku?

Jsou ti lidé spokojeni?

Učitel ukazuje: Je tam zeleň, jsou tam kola...

3. fotka: Curych

Kde je tramvaj?

Co ještě patří do veřejné dopravy?

Je lepší jezdit ve městě autem, nebo veřejnou dopravou?

- Žáci v menších skupinkách vypracují plán záchranu města. Vycházejí přitom z poznámek, které si zapsali během prezentace a společné diskuse.
- Žáci dostanou pracovní list, který obsahuje plán splnění mise. Zde naleznou seznam opatření (bodů), ke kterým musejí dopracovat doporučení (jak by se dalo dané opatření zrealizovat).
- Společně si ukážeme první řešení v pracovním listě, zbytek úkolů žáci dělají ve dvojicích.

4 Prezentace plánů

🕒 10 min

Žáci prezentují své plány pomocí tzv. **procházky po galerii**. Žáci vystaví jednotlivé plány např. na lavici. Potom obcházejí třídu a čtou si plány spolužáků. Mohou k nim připisovat poznámky, otázky apod.

Žáci s OMJ se doptávají (spolužáků, učitele, asistenta) v případě, že něčemu nerozumí.

5 Srovnání našeho plánu s videem

🕒 10 min

Pustíme žákům řešení, ke kterému se došlo ve videu. (Žáci mají možnost porovnat svůj plán s řešením ve videu.)

Opora pro žáky s OMJ

Ptáme se:

Co má náš plán společného s plánem Petra a Petry?

V čem se náš plán liší od plánu Petra a Petry?

Jako vizuální oporu dále zvolíme Vennův diagram, na kterém žákům demonstrujeme, co znamená mít něco společného (na Vennově diagramu se jedná o průnik).

6 Reflexe

🕒 10 min

Vrátíme se k otázce ze začátku hodiny (*Co bychom v tomto městě změnili?*) a odpovědi upravujeme/doplňujeme podle toho, k čemu jsme došli.

